

Asia: VN/5492/2024

Valtioneuvoston asetus rakentamisen suunnittelutehtävien ja työnjohtotehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä sekä tehtävissä edellytettävistä koulutuksista

1 Luku Yleiset säännökset

Kommentit pykään 1 Soveltamisala

Oulun rakennusvalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua asetuksen sisällöstä sen valmisteluvaiheessa ja haluaa nostaa aluksi esiin yleisiä asioita suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuudesta.

Perustelumuistiossa kirjoitetaan hieman harhaanjohtavasti, että pätevyyden osoittavalla sertifikaatilla voitaisiin osoittaa kelpoisuus suunnittelutehtävään. Tämä ei ole mahdollista nykyisen eikä uuden rakentamislain mukaan. Kelpoisuudella tarkoitetaan sitä, onko tietyn pätevyytason omaava henkilö kelpoinen toimimaan suunnittelijana kyseisessä rakentamishankkeessa. Kelpoisuus on siten tarkemmin määritelty ja arvioitavissa kuin yleinen suunnittelupätevyys.

Seuraavat tehtävät puuttuvat asetuksesta:

- Kosteudenhallinnan valvonnasta vastaava henkilö (/kosteudenhallintakoordinaattori): Kelpoisuutta ei voida arvioida. Koulutusta järjestetään ja tutkintoja on. Tehtävä mainitaan ”kosteusasetuksessa”.
- Muu mahdollinen erityisalan suunnittelija tai työnjohtaja esim. purkutyönjohtaja, rakennustyön valvoja (tarvittaessa vaadittava; myös rv voi arvioida tarpeen(?)): koulutusvaatimukset yleisellä tasolla hankkeen ko. tehtävän vaativuuden perusteella?

Korjaushankkeiden suunnittelutehtävien vaativuus:

- oletusarvoisesti etenevän hankkeen suunnittelutehtävän vaativuus on yksinkertainen arvioida. Kuitenkin tietty suunnittelutehtävä voi olla päteville suunnittelijalle vaativuudeltaan esimerkiksi tavanomainen, mutta vähäisen kokemuksen omaavalle vaativa ja kokemattomalle erittäin vaativa,

osaamattomalle jopa mahdoton. Näitä kaikkia meidän rakennusten suunnittelua tekevästä suunnittelijakunnastamme löytyy.

- kokematon / osaamaton suunnittelija voi saada omilla suunnittelutehtävän suorittamiseen liittyvillä valinnoillaan aikaan tilanteen, jossa suunnittelutehtävän (tai jonkun muun suunnittelutehtävän) vaativuusluokka joudutaan arvioimaan uudelleen. Tämä on rakennushankkeeseen ryhtyvän kannalta ongelmallinen tilanne, lisäksi se kuormittaa muita toimijoita, kuten mm. rakennusvalvontaviranomaista. Tyypillisiä muutamia jo esille tulleita ongelmia:

-- riittämättömät lähtötilanneselvitykset (esim. kaavoitus, rakennuksen kunto ja todellinen korjaustarve, sekä rakennuksen käyttöön ja elinkaareen liittyvät selvitykset),

-- valituista suunnitteluratkaisuista aiheutuu ennakoimattomia ongelmia (mm. käytettävyys, käyttöturvallisuus, olevaan rakennukseen tai ympäristöön soveltumattomuus, kosteustekniset ja muut rakennusfysikaaliset ongelmat)

Asetukseen olisi hyvä nostaa tehtävien vaativuusluokan arviointia suunnittelun ja rakennustyön aikana

2 Luku Rakennussuunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 2

-

3 Luku Kantavien rakenteiden suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 3

Perustelumuistion määrittely esim. rakennuksen koosta ja jänneväleistä tulisi nostaa asetuksen tasolle, jolloin nykykäytännön mukaan perustelumuistiossa esitettyjä tarkennuksia käytetään käytännössä määräyksenä. Nykyiset topten-korttien ohjeet ja jaottelu esim. jännevälien osalta tulisi olla pohjana myös asetuksessa.

4 Luku Pohjarakenteiden ja kalliorakenteiden suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 4

-

5 Luku Ilmanvaihdon suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 5

-

6 Luku Kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 6

-

7 Luku Rakennusfysikaalisten suunnittelutehtävien ja kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 7

-

8 Luku Akustiikan suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 8

Perustelumuistion määrittelyt vaativuuden arviointiin tulee lisätä asetustekstiin. Vaativuuden arvioinnin määrittelemiseksi on esimerkiksi taulukkomuodossa näytettävä, millä kriteereillä vaativuus määräytyy vrt. paloasetus. Asetuksessa tulee näyttää, miten esim. tilojen käyttötarkoitus tai rakenteisiin tehtävät muutokset vaikuttavat suunnittelutehtävän vaativuuteen. Jaottelun olisi hyvä noudattaa nykyisellään käytössä olevaa topten-ohjeistusta.

Vaativan ja erittäin vaativan suunnittelutehtävän kohdalla asetusteksti ja perustelumuistio ovat ristiriidassa. Vaativan luokan suunnittelutehtävään ei asetustekstissä ole ollenkaan viitattu tilojen käyttötarkoituksen merkitystä. Mm. huoneakustiikka on mainittu vaativan luokan kohdalla perustelumuistiossa, mutta ei asetustekstissä.

9 Luku Maisemarakentamisen suunnittelutehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 9

-

10 Luku Vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 10

-

11 Luku Kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 11

-

12 Luku Iv-työnjohtajan työnjohtotehtävien vaativuus

Kommentit lukuun 12

-

13 Luku Suunnittelutehtävässä edellytettävä koulutus

Kommentit lukuun 13

-

14 Luku Voimaantulo

Kommentit pykälään 55 Voimaantulo

-

LIITTEET

Kommentit liitteeseen 1, Koulutusvaatimukset rakennussuunnittelutehtävissä

Tavanomaisen vaativuusluokan rakennussuunnittelijan koulutusvaatimusta asuntoja suunniteltaessa tulee tarkentaa; Silloin, kun suunnittelutehtäviin kuuluu asunnon tai asuntojen tai asuintiloihin verrattavien tilojen suunnittelua, tulee opintoihin sisältyä vähintään 20 op asutosuunnittelua.

Kommentit liitteeseen 2, Koulutusvaatimukset kantavien rakenteiden suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 3, Koulutusvaatimukset pohjarakenteiden suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 4, Koulutusvaatimukset kalliorakenteiden suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 5, Koulutusvaatimukset ilmanvaihdon suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 6, Koulutusvaatimukset kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteiston suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 7, Rakennusfysikaalisten suunnittelutehtävien koulutusvaatimukset

-

Kommentit liitteeseen 8, Koulutusvaatimukset kosteusvaurion korjaustyön suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 9, Koulutusvaatimukset akustiikan suunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 10, Koulutusvaatimukset maisemarakennussuunnittelutehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 11, Koulutusvaatimukset vastaavan työnjohtajan työnjohtotehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 12, Koulutusvaatimukset kvv-työnjohtajan työnjohtotehtävissä

-

Kommentit liitteeseen 13, Koulutusvaatimukset iv-työnjohtajan työnjohtotehtävissä

-

PERUSTELUMUISTIO

Pitäisikö puu-, betoni- ja teräsrakenteille olla sama vaativuus vai onko puurakentamista tarpeen säädellä tiukemmin?

Eri rakennusaineille tulee olla omat määrittelynsä, jotka tulee esittää asetuksessa.

Mitä konkreettisia esimerkkejä ehdottaisitte perustelumuistion seuraaviin kohtiin:

19 § Erittäin vaativa ilmanvaihdon suunnittelutehtävä

24 § Erittäin vaativa kiinteistön vesi- ja viemärlaitteiston suunnittelutehtävä

32 § Erittäin vaativa akustiikan suunnittelutehtävä

41 § vastaavan työnjohtajan erittäin vaativa työnjohtotehtävä

-

Muut kommentit perustelumuistioon

Perustelumuistion alkuosa keskittyy turhan paljon suunnittelijoiden ja työnjohtajien kelpoisuuteen, vaikka ko. asetus ei ota kelpoisuuteen kantaa muuten kuin koulutuksen osalta.

2 Nykytila ja sen arviointi

- Hallinnollista taakkaa vähenee, kun myös Suomessa luovutaan jokaisen luvanvaraisen hankkeen yhteydessä tehtävästä viranomaisarviosta koskien suunnittelijan pätevyyttä ja kelpoisuutta. Tämä on ristiriidassa kohdan ” 3.3. Viranomaisvaikutukset tekstin ” Rakennusvalvontaviranomaisten hallinnollinen taakka vähenee rakennusvalvontaviranomaisille mahdollisuuden keskittyä nykyistä selvemmin ydinosaamiseensa, eli rakennushankkeen ja sen eri suunnittelu- ja työnjohtotehtävien vaativuuden sekä hankekohtaisen kelpoisuuden arviointiin.”

- teksti ”kokemusta vaadittaisiin ainoastaan vaativissa, erittäin vaativissa ja poikkeuksellisen vaativissa tehtävissä on ristiriidassa myöhemmän lauseen kanssa ”Suunnittelijoille asetettavat kelpoisuusvaatimukset ovat keskeinen keino edistettäessä rakentamisen hyvää laatua.” ja ” Asetusehdotuksen keskeisenä tarkoituksena on edistää rakentamisen hyvää laatua, terveellisyyttä ja turvallisuutta.”

- Vähäisissä tehtävissä puolestaan riittäisi osaaminen: kuka osaamisen arvioi? Miksi muissa vaatavuusluokissa osaamista ei vaadita?

Knuutila Esko
Oulun kaupungin rakennusvalvonta